

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN GELECEK KAYGILARINDA GİRİŞİMCİ DAVRANIŞ EĞİLİMLERİNİN VE ÖZ YETERLİK ALGILARININ ETKİSİ

AYSUN DEVRİM YEMENİCİ¹ & ÖZNR BOZKURT^{2*} & RECEP TAŞKIN³

¹ Dr., a_yilmaz81@hotmail.com; <https://orcid.org/0000-0001-9623-1652>. ² Prof. Dr., Düzce Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Sigortacılık ve Sosyal Güvenlik Bölümü, oznurbozkurt@duzce.edu.tr; <https://orcid.org/0000-0002-8846-1850>. ³ Yüksek Lisans, Düzce Üniversitesi, receptaskin7@hotmail.com; <https://orcid.org/0000-0002-5853-5062>

Etik Kurul Kararı: Düzce Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu Kararı No:2020/237 Tarih: 03.12.2020

ÖZ

Yaşamın her anında ortaya çıkabilecek olan kaygı durumu, pek çok konuda insan yaşamını olumsuz etkileyebilmektedir. Kaygının oluşturacağı etki ise bireyden bireye farklılık gösterebilecek bir özelliğe sahiptir. Kaygılı duruma bakış açısı ve mücadele yöntemleri kişinin kendinden veya çevresel faktörlerden etkilenebilmektedir. Genç neslin en sık yaşadığı kaygılı durum olan gelecek kaygısı da kişiden kişiye değişebilmektedir. Mücadeleci, risk almaktan kaçınmayan ve başarabileceğine inanan bireylerde bu kaygının daha az yaşanacağı varsayımı ile bu çalışmada, girişimci davranışın ve öz yeterliliğin gelecek kaygısı üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Ayrıca öz yeterlik algısının gelecek kaygısı üzerindeki etkisinde girişimci davranışın aracılık etkisi de araştırılmıştır. Araştırmanın evrenini Düzce Üniversitesi İşletme Fakültesi'nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Bu evrenden kolayda örnekleme ile seçilen 250 öğrenciden online anketlerle veriler toplanmıştır. Yapısal eşitlik modelleme analizi ile hipotez testleri gerçekleştirilmiştir. Araştırma bulgularına göre, öz yeterlik algısının ve girişimci davranışın gelecek kaygısı üzerinde negatif yönlü ve anlamlı bir etki yaptığı görülmüştür. Ayrıca, girişimci davranış eğilimi de öz yeterlik algısı ve gelecek kaygısı arasındaki ilişkide kısmi aracılık rolüne sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Öz yeterlik, girişimci davranış, gelecek kaygısı, üniversite öğrencileri.

Editör / Editor:

Ayşe CİNGÖZ,
Erciyes Üniversitesi, Türkiye

Hakemler / Referees:

Özlem BALABAN,
Sakarya Üniversitesi, Türkiye
Tanju ÇOLAKOĞLU,
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye

*Sorumlu Yazar/ Corresponding Author:

Öznur BOZKURT
oznurbozkurt@duzce.edu.tr

Geliş: 17 Ocak 2022

Received: January 17, 2022

Kabul: 8 Ağustos 2022

Accepted: August 8, 2022

Yayın: 27 Nisan 2023

Published: April 27, 2023

Atıf / Cited as (APA):

Yemenici, A. D. & Bozkurt, Ö. & Taşkın, R.
(2023),

Üniversite Öğrencilerinin Gelecek Kaygılarında Girişimci Davranış Eğilimlerinin ve Öz Yeterlik Algılarının Etkisi, Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 64, 1-6,
doi: 10.18070/erciyesiibd.1058734

THE EFFECT OF ENTREPRENEURIAL BEHAVIOR TENDENCIES AND PERCEPTIONS OF SELF-EFFICIENCY ON THE FUTURE ANXIETY OF UNIVERSITY STUDENTS

ABSTRACT

Anxiety, which can occur at any moment of life, can negatively affect human life in many respects. The effect of anxiety has a feature that may differ from individual to individual. The perspective of the anxious situation and the methods of struggle can be affected by the person himself or by environmental factors. Anxiety about the future, which is the most common anxiety experienced by the younger generation, can also vary from person to person. In this study, the effect of entrepreneurial behavior and self-efficacy on future anxiety was investigated with the assumption that this anxiety will be experienced less in individuals who are struggling, who do not avoid taking risks and who believe that they can succeed. In addition, the mediating effect of entrepreneurial behavior on the effect of self-efficacy perception on future anxiety was also investigated. The population of the research consists of students studying at Duzce University Faculty of Business Administration. Data were collected through online questionnaires from 250 students selected by convenience sampling from this universe. Hypothesis tests were carried out with structural equation modeling analysis. According to the research findings, it was seen that self-efficacy perception and entrepreneurial behavior had a negative and significant effect on future anxiety. In addition, entrepreneurial behavior tendency has a partial mediating role in the relationship between self-efficacy perception and future anxiety.

Keywords: Self-efficacy, entrepreneurial behavior, future anxiety, university students.

GİRİŞ

Üniversite yılları bireylerin yaşamlarında önemli bir yere sahiptir. Öğrenciler üniversiteden mezun olduktan sonra yaşamlarında yeni bir döneme girmekte ve toplumda nitelikli birer birey olmaktadır. Özellikle bu dönemde, kariyer planları, sosyal çevredeki değişimler ve üstlenilen çeşitli sorumluluklar öğrencilerde kaygının oluşmasına sebepdir. Türkiye'deki üniversite ve mezun sayısının artmasıyla birlikte iş sahibi olma konusundaki rekabet ve Türkiye'deki işsizlik sorunu üniversite öğrencilerinin gelecek kaygılarını arttırmaktadır. Gelecek kaygısını ortaya çıkaran daha pek çok neden sayılabilir; ancak önemli olan bu kaygı ile mücadele etmek ve onu azaltmak ya da yok etmek için çalışmaktır. Bireyin kaygı kaynağına bakışı ve ona yönelik geliştireceği mücadele yöntemleri diğerlerinininkinden farklı olabilmektedir. Kaygı karşısında kabullenici ve pes edici bir tavır takınmak ile kendine güven ile olayla baş etmeye çalışmak farklı sonuçlar gösterecektir. Bireyin kendine olan güveni, başarıma güdüsü, yeteneklerine inanması ve alternatifler üretebilmesi, kaygılı durumların yönetilmesinde etkili olabilecektir. Bu sebeple bu çalışmada öz yeterlik ve girişimci davranış faktörleri gelecek kaygısına olan etkileri bağlamında değerlendirilmiştir. Bandura, (1982)' ye göre öz yeterlilik, bilişsel, sosyal ve davranışsal yeteneklerin sürekli değişen koşullara uyum sağlamayı kolaylaştıracak şekilde kullanılmasıdır. Bandura vd., (2001)' in çalışmasında, bireylerdeki öz yeterlik inançlarının, belirsiz durumlarla mücadele etme motivasyonu oluşturduğu ve yaşam kalitesini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Girişimci davranış, girişimci fırsatların keşfedilmesi, değerlendirilmesi ve kullanılmasıyla ilgili bireyin gerçekleştirdiği bütün eylemleri içermektedir (Kuratko vd., 2005). Üniversitedeki gençlerin karşılaştıkları zorluklar sebebiyle oluşan gelecek kaygılarının önlenmesi için yenilikçi, proaktif ve risk üstlenen bir yaklaşım göstermeleri gerekmektedir. Öğrenciler tarafından iş fırsatlarının belirlenmesi ve değerlendirilmesi için önemli fırsatlar sağlayan bu yaklaşıma yönelik ilgi her geçen gün artmaktadır (Akkoç vd., 2019). İş bulmada öğrenciler arasındaki rekabetin şiddetlenmesi ve işsizlik korkusu, öğrencilere kendilerine has yeteneklerinin oluşturulması gerektiğini düşündürmektedir. Bu sebeple girişimci davranışlara başvuran bireyler; karşılaştıkları problemleri çözebilen, fırsatları değerlendiren, vizyoner, yenilikçi, dinamik, risk alabilen, yoğun çalışan, başarıma isteğine ve ikna kabiliyetine sahip liderlik özellikleri taşıyan kişiler olmaktadır (Antoncic ve Hisrich, 2003; Lee ve Peterson, 2000).

Öz yeterliği yüksek olan bireylerin geleceğe daha umutlu bakabilecekleri ve aynı zamanda daha girişimci olacakları düşünülmektedir. Bu durum ise gelecek kaygısını azaltıcı etki yapacaktır. Üniversite öğrencilerinin öz yeterliklerini geliştiriminin önemini vurgulanacağı bu çalışmada, özellikle son yıllarda çok daha fazla üzerinde durulan bir konu olan girişimcilik kavramı gelecek kaygısı üzerindeki etkileri çerçevesinde değerlendirilmiştir. Araştırmada öz yeterlik (Rabei vd., 2020; Bozkur vd., 2020; Urgancı ve Gürkan, 2019; Barrows vd., 2013), girişimci davranış (Zampetakis vd., 2009; Pearce vd., 1997) ve gelecek kaygısı (Kula ve Saraç, 2016; Nelson ve Knight, 2010) kavramları yerli ve yabancı literatürden faydalanılarak açıklanmış ve bu konudaki çalışmalardan elde edilen bulgulara kısaca yer verilmiştir. Örneklemeden toplanan veriler ile de hipotez testleri gerçekleştirilmiştir.

I. LİTERATÜR

Bu bölümde araştırmanın temel kavramları olan öz yeterlik, girişimci davranış ve gelecek kaygısı ile ilgili literatür incelemesi sunulmuştur.

A. ÖZ YETERLİK

Öz yeterlik kavramı, Sosyal öğrenme kuramına dayandırılarak ilk kez Bandura (1982) tarafından ortaya atılmıştır. Öz yeterlik, bireylerin kendisinden istenilenleri gerçekleştirebilecek yeteneklere sahip olma inancıdır (Bandura, 1995). Öz yeterliliğin 3 alt boyutu bulunmaktadır (Porter vd., 2003). Bunlar, büyüklük, bireyin tek başına yapabileceğine inandığı eylemin zorluk derecesi; güç, büyüklük hakkındaki yargının güçlü ya da zayıf olması; genelleme, sorumluluklar hakkında tecrübe ile edindiğimiz yetkinlik düşünceleridir. Öğrenciler üzerinde yapılan araştırmalarda öz yeterliliğin akademik performansı olumlu olarak

etkilediği tespit edilmiştir (Barrows vd., 2013; Mulkey ve O'Neil, 1999). Öğrencilerin stresli oldukları dönemlerde dikkatleri dağılmakta ve kaygıları artmaktadır. Bu sebeple öz yeterliliği yüksek olan öğrencilerin zor görevler karşısında daha az endişe duydukları görülmektedir (Mulkey ve O'Neil, 1999). Öz yeterliliği yüksek olan öğrenciler stres ve kaygı gibi durumlar karşısında kendilerini kontrol ederek, olumsuz etkilerden kaçınmaktadır. Öte yandan öğrenciler üzerinde yapılan diğer araştırmalarda ise, öz yeterlik ile sınav kaygısı arasındaki ilişkide olumlu bir sonuç olarak akademik başarının arttığı da tespit edilmiştir (Yıldırım, 2012; Bostock ve Boon, 2012). Öz yeterliliğin, öğrencilerin gelecekte karşılaşacakları zorluklarla ilgili olarak yaşayacakları umutsuzluğu ve kaygıyı azaltıcı yönde etkisinin olduğu bulunmuştur (Bozkurt vd., 2020). Özellikle öğrencilerin gelecekte iş bulma olasılığına ilişkin algıları ve belirsizliğe tahammülsüzlüklerinin öz yeterlikleri tarafından azaltılabileceği görülmüştür.

Urgancı ve Gürkan (2019)'ün üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir araştırmada, akademik öz yeterlik ve kişisel kararsızlık arasında negatif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Gelecek kaygısı duyma sıklığının azalması ile karar verme yeteneklerinde artış olduğu görülmüştür. Öz yeterlik ve gelecek kaygısı değişkenlerini kullanarak, üniversite öğrencileri üzerinde Rabei vd. (2020) tarafından yapılan araştırmada; yaş ile öz yeterlik arasında negatif, gelecek kaygısı ve yaş değişkeni arasında ise pozitif bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumun sebebi olarak, öğrencilerin yaşlarının ilerlemesiyle birlikte mezuniyetlerinin yaklaşması ve gelecekte karşılaşacaklarını düşündükleri zorluklarla yüzleşme endişesinin olduğu söylenebilir.

B. GİRİŞİMCİ DAVRANIŞ

Girişimcilik kavramını ilk defa Schumpeter (1928); farklı şeyleri ortaya koyan ya da benzerlik taşıyan şeyleri yeni yöntemler kullanarak üreten kişi olarak tanımlamıştır. Girişimcilik kavramı literatürde farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Bu tanımlar genellikle proaktiflik, yenilikçilik ve risk alma boyutlarından oluşmaktadır. Proaktiflik, yeni fırsatların araştırılması, yeni mal ve hizmetlerin oluşturulmasıdır. Birşeylerin olmasını beklemek değil il olarak harekete geçmektir (Morris ve Kuratko, 2002). Yenilikçilik, yeni ürün ve hizmetlerin geliştirilmesi ve yeni üretim yöntemlerinin uygulanmasıdır (Samuel 2000: 519). Risk alma, fırsatların hızlı bir şekilde değerlendirilmesi ve çok kısa sürede kaynak oluşturulması için cesaret sergilenmesidir (Lumpkin ve Dess, 1996). Tüm bu özellikler kendi girişimini kuran bireyler için olduğu kadar başkası adına çalışırken yani birer iç girişimciyen de başarılı sonuçlar elde etmeyi sağlayıcı etkiye sahiptir. Bireyin yenilikçi fikirler üretmesi, yenilikleri ilk başlatan olma eğilimi, yüksek başarı güdüsü ve risk alması ile birlikte yaptığı işteki tatmini de artacaktır (Bozkurt, 2009). Görüldüğü gibi girişimcilik eğilimli bireyler işlerine daha fazla anlam yüklemekte ve tüm zorluklara rağmen yılmırlık ve endişe duymadan hedefe ulaşmak için çabalamaktadır.

Pearce vd. (1997)'ye göre girişimci davranış; stratejik vizyon ile enerjik bir çalışma ortamı oluşturma, mevcut düzeni değiştirme ve bürokrasiyi ortadan kaldırma yeteneklerini içermektedir. Bireysel girişimci davranışların, örgüt için bir değer yaratılmasına katkı sağladığı düşünülmektedir. Bireyler meslektaşları ile işbirliğinde, günlük işlerinde ve üst yönetim ya da müşterilerden kaynaklı sorunların çözümünde girişimci davranışlar sergileme eğilimindedir (Zampetakis vd., 2009). Girişimcilik becerilerine sahip bireyler liderlik özellikleri de taşırlar ve asıl öncelikleri örgüte yarar sağlayacak yenilikler gerçekleştirmektir (Güllüce, Bozkurt ve Meriç, 2017: 40)

Shaheen ve Al-Haddad (2018) girişimciler üzerindeki araştırmasında, öz yeterliliğinin girişimci davranışı etkilediğini ve demografik faktörlerin hiçbirinin öz yeterliliğin girişimcilik davranışı üzerindeki etkisinde önemli bir istatistiksel değişikliğe neden olmadığını ifade etmektedir. Bu durumun bireyin demografik özelliklerinden ziyade bilişsel, sosyal ve davranışsal yeteneklerinden kaynaklandığı söylenebilir. Bireylerdeki öz yeterliliğin artmasıyla birlikte girişimci davranışların sergilenme eğiliminin de artacağı tahmin edilmektedir. Bozkurt, Yurt ve Ercan (2018)' in çalışmasında da hem demografik özelliklerin hem de bireysel değerlerin girişimci davranışı etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bozkurt, Meriç ve Bozkurt(2017)' nin çalışmasına göre ise dışa dönük kişilik özellikleri taşıyan bireylerin girişimcilik eğilimleri daha yüksektir.

C. GELECEK KAYGISI

Bireylerde kaygı, durumlu ve sürekli kaygı olarak iki şekilde görülmektedir (Öner ve Le Compte, 1985); Durumluk kaygı, bireyin içinde bulunduğu stresli durumdan dolayı hissettiği subjektif korku olurken; sürekli kaygı, bireyin kaygılı yaşantıya olan yatkınlığı, içinde bulunduğu durumları genellikle stresli olarak algılaması veya yorumlamasıdır. İşsiz bireylerin psikolojilerine yönelik yapılan araştırmaların sonuçlarına bakıldığında, öz yeterliğin, öz saygılarının ve hayat tatminlerinin azalmasına karşın depresif duyguların arttığı, stres düzeylerinin yükseldiği, genel sağlığın bozulduğu, kendilerini umutsuz, çaresiz, içe kapanık ve yalnız hissettikleri görülmektedir (Güler, 2006:377).

Nelson ve Knight (2010), öğrencilerin cesaret ve dayanıklılık geliştirecek ve öz yeterliklerini artıracak geçmiş başarıları düşünerek sınav kaygısının olumsuz sonuçlarından kaçınabileceklerini göstermiştir. Yetenekli oldukları alana odaklananlar, daha az kaygı yaşamaktadırlar. Bu sebeple olumlu düşünme teknikleri sınıfa aktarılabilir ve öğrencilerin akademik başarılarına da yardımcı olabilir. Kendilerini yetkin olarak algılayan öğrenciler, sınavlar gibi zorlu görevlerde nasıl daha iyi yapacaklarını öğrenmek için daha fazla çaba göstereceklerdir. Yüksek düzeyde öz yeterliğe sahip olanlar, muhtemelen kendilerine inandıkları ve başarılı bir sonuç hayal edebildikleri için daha düşük düzeyde kaygı yaşarlar. Kula ve Saraç (2016) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen araştırmada; cinsiyet, okul, anne-baba tutumu, ailenin geliri ve barınan yer değişkenlerine göre öğrencilerin sürekli kaygı düzeyleri anlamlı şekilde farklılaşmaktadır. Aynı araştırmada üniversiteye giriş yılı ve not ortalamalarına göre sürekli kaygı düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bu sonuca göre, öğrencilerin gelecek kaygılarının genellikle ailelerinden destek alma durumuna göre, ekonomik koşullara göre ve yaşanan yere göre değiştiği görülmüştür.

II. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli ve hipotezleri, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

A. ARAŞTIRMA MODELİ VE HİPOTEZLERİ

Araştırmanın amacı, öz yeterlik algısı ve girişimci davranışın gelecek kaygısı üzerindeki etkisini incelemektir. Aynı zamanda öz yeterliğin gelecek kaygısı üzerindeki etkisinde girişimci davranışın aracılık etkisinin olup olmadığını incelemekte bu çalışmanın diğer amacıdır. Araştırmanın amacı ve kapsamı gereği genel tarama modeli tercih edilmiştir. Literatürden elde edilen bilgiler kapsamında, araştırmanın konusu olan değişkenlerin birbirleriyle ilişkisine dair model önerisinin olabileceği düşünülmektedir. Bu sebeple üniversite öğrencilerinin öz yeterliklerinin ve girişimci davranışlarının gelecek kaygısı üzerindeki etkilerini ifade eden bir araştırma modeli geliştirilmeye ve test edilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda yer alan araştırma modeli Şekil 1'de gösterilmektedir.

ŞEKİL 1 | Araştırma Modeli

Araştırmanın bağımsız değişkeni öz yeterlik olurken, girişimcilik davranışı ve gelecek kaygısı değişkenleri araştırmanın bağımlı değişkenleri olmaktadır. Araştırmanın değişkenlerinden oluşan dört tane hipotezi bulunmaktadır.

H1: “Üniversite öğrencilerinin öz yeterlik algısının gelecek kaygıları üzerinde etkisi vardır”.

H2: “Üniversite öğrencilerinin girişimci davranışlarının gelecek kaygısı üzerinde etkisi vardır”.

H3: “Üniversite öğrencilerinin öz yeterlik algılarının girişimci

davranışları üzerinde etkisi vardır”.

H4: “Üniversite öğrencilerinin öz yeterlikleri ve gelecek kaygıları arasında girişimci davranışların aracılık rolü vardır”.

B. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evrenini Düzce Üniversitesi İşletme Fakültesinde 2020-2021 eğitim döneminde eğitim gören 2400 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleminde ise kolayda örneklem ile anket doldurmaya gönüllü olarak kabul eden 250 öğrenci yer almaktadır. Örneklemin büyüklüğü 2400 kişilik evreni temsil edecek yeterlidir (Sekaran ve Bougie, 2016). Çevrimiçi şekilde gerçekleştirilen anketler öğrenciler tarafından eksiksiz ve hatasız olarak doldurulmuştur.

C. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Öz Yeterlik Ölçeği (ÖYÖ): Genel öz yeterliğin ölçümünde Jerusalem ve Schwarzer (1981) tarafından geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Ölçek tek boyut ve 10 ifadeden oluşmaktadır. Bu ölçeğin Türkçe’ye çevirisi Yeşilay vd. (1996) tarafından yapılmış 5’li Likert tipi ölçektir. Bu ölçeğin güvenilirliği, 0.88 olarak bulunmuştur. **Girişimci Davranış Ölçeği (GDÖ):** Katılımcıların girişimci davranış eğilimlerini ölçmek için Pearce vd. (1997) tarafından geliştirilen Zampetakis ve Moustakis (2007) tarafından geçerliliği yapılan ve Akkoç vd. (2019) tarafından Türkçe’ye uyarlanmış olan ölçek kullanılmıştır. Bu ölçeğin güvenilirliği 0.92 olarak bulunmuştur. GDÖ, tek boyuttan ve 6 ifadeden oluşmakta ve 5’li Likert tipi (1-Hiç katılmıyorum, 5-Tamamen katılmıyorum) bir ölçektir. **Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği (DSKÖ):** Öğrencilerin kaygı düzeylerini ölçmek için Spielberger ve Gorsuch (1964) tarafından sürekli ve durumluk kaygı düzeylerinin ölçülmesi için 40 soruluk bir ölçek geliştirilmiştir. Bu çalışmada ölçüm aracının sürekli kaygıyı ölçen 20 soruluk kısmı kullanılmıştır. DSKÖ, Öner ve Le Compte (1985) tarafından Türkçe’ye uyarlanmış ve güvenilirliği 0.71 bulunmuştur. Ölçek 4’lü Likert yapıda olup; 1 “Hiçbir zaman”, 2 “Bazen”, 3 “Çoğunlukla”, 4 “Her zaman” ifadeleri yer almaktadır.

D. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırma sürecinde elde edilen verilerin analiz edilmesi için SPSS 26 ve AMOS 24 paket programları kullanılmıştır. Araştırma modelini oluşturan değişkenlere ait kullanılan ölçeklerin daha önceki çalışmalarda geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarının yapılması sebebiyle araştırmada doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ayrıca ayırım ve birleşme geçerliliği de araştırılmıştır. Geçerliliği sağlanan ölçeklerin Cronbach’s Alpha değeri (α) ve birleşik güvenilirlik değeri (CR) hesaplanmıştır. Sonrasında araştırma modelinde yer alan doğrudan etkiler path (yol) analizi ile test edilmiş ve aracılık etkisini ölçmek için yapısal eşitlik modeli analizi yapılmıştır.

III. BULGULAR

A. DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER

Araştırma sürecine katılanların %40,8’ini erkek ve %59,2’sini kız öğrenciler oluşturmaktadır. Öğrenciler üniversitedeki bölümlerine göre değerlendirildiğinde; %18,4’ü işletme, %13,6’sı sağlık yönetimi, %27,6’sı sigortacılık ve sosyal güvenlik, %28,8’i uluslararası ticaret ve finansman, %11,6’sı yönetim bilişim sistemleri bölümlerinde yer almaktadır. Araştırmaya katılan öğrenciler lisans düzeyinde olup %25,6’sı 1. sınıf, %25,6’sı 2. sınıf, %26,8’si 3. sınıf ve %22’si 4. sınıf öğrencileri oldukları görülmektedir.

B. DOĞRULAYICI FAKTÖR ANALİZİ

Araştırmadaki öz yeterlik, girişimci davranış ve gelecek kaygısı örtük değişkenleri ile 36 adet gözlenen değişkeni içeren ölçüm aracının yapı geçerliliği testi AMOS 24 programı aracılığı ile tek faktörlü doğrulayıcı faktör analizine tabi tutulmuştur. Veriler normal dağılım gösterdiği için maximum likelihood hesaplama yöntemi kullanılmış ve sonuçları Tablo 1’de yer almaktadır. Analizdeki düşük standardize parametre değerlerine ve yüksek hata değerlerine sahip girişimci davranış değişkenine ait s1 ifadesi (Yeni beceriler öğrenme konusunda heyecanlıyım) çıkarılmıştır. İstenilen uyum değerlerine ulaşabilmek

çin öz yeterlilik ölçeğinin s27 ve s28 numaralı ifadeleri, gelecek kaygısının s7 ve s16, s23 ve s26 ifadelerindeki hata terimleri arasında kovaryans oluşturulmuştur. Düzenleme sonucu ölçüm modellerinin uyum değerleri istenilen değerlerde olduğundan öz yeterlik ve gelecek kaygısı ölçeklerinin tek faktörlü yapısı doğrulanmıştır.

TABLO 1 | Doğrulayıcı Faktör Analizi

Örtük Değişken	Gözlenen Değişken	Standardize Edilmiş Parametre Değeri	Standart Hata	t-değeri	P	CR	AVE
Girişimci Davranış	S1	-	-	-	-	0,834	0,504
	S2	0,822					
	S3_r	0,675	0,544	3,513	***		
	S4_r	0,732	0,464	4,646	***		
	S5	0,636	0,595	5,125	***		
	S6_r	0,67	0,551	4,623	***		
	S7_r	0,657	0,568	6,685	***		
	S8	0,697	0,514	6,523	***		
	S9	0,742	0,449	6,255	***		
	S10	0,718	0,484	5,662	***		
	S11	0,599	0,641	7,411	***		
Gelecek Kaygısı	S12_r	0,747	0,441	6,624	***	0,952	0,501
	S13_r	0,746	0,443	4,677	***		
	S14	0,668	0,553	6,311	***		
	S15	0,684	0,532	8,329	***		
	S16_r	0,749	0,438	7,376	***		
	S17	0,659	0,565	8,215	***		
	S18	0,714	0,49	7,657	***		
	S19_r	0,74	0,452	5,613	***		
	S20	0,688	0,526	4,926	***		
	S21	0,735	0,459	8,573	***		
	S22_r	0,766	0,413	6,497	***		
	S23	0,717	0,485	9,459	***		
	S24	0,665	0,557	8,175	***		
	S25_r	0,678	0,54	4,957	***		
	S26	0,756					
Öz Yeterlik	S27	0,647				0,911	0,507
	S28	0,663	0,56	14,524	***		
	S29	0,748	0,44	7,69	***		
	S30	0,798	0,363	10,493	***		
	S31	0,712	0,493	9,606	***		
	S32	0,673	0,547	8	***		
	S33	0,73	0,467	9,799	***		
	S34	0,733	0,462	9,836	***		
	S35	0,726	0,472	9,757	***		
	S36	0,678	0,54	9,235	***		

DFA sonuçlarına göre, modelde yer alan değerlerin 0,01 düzeyinde anlamlı sonuçlar verdiği tespit edilmiştir. DFA sonucundaki uyum indeks değerleri CMIN /df= 2,526, RMSEA= 0,078, NFI= 0,866, CFI= 0,867, GFI= 0,856, CMIN= 596,746 olmaktadır. Bu sonuçlar değerlendirildiğinde araştırmada kullanılan ölçüm modeli verilerle gerekli uyumu sağlamakta ve “kabul edilebilir uyum” söz konusu olmaktadır (Hair vd., 2014). Ortalama açıklanan varyans (AVE) değerinin 0,50'den yüksek olması ve yapı güvenirliliğinin (CR) 0,70 ve üstü olması ölçüm araçlarının yüksek derecede güvenilir olduğunu ifade etmektedir (Fornell & Larcker, 1981). Tablo 1'deki sonuçlara göre araştırmadaki ölçekler güvenilirlerdir.

TABLO 2 | Yapı Güvenirliliği, Ayrım Geçerliliği ve Birleşme Geçerliliği

	CR (Yapı Güvenirliliği)	GD	GK	OY
GD	(0,834)	0,504106		
GK	(0,952)	-,562** ^(0,315)	0,501	
OY	(0,911)	,509** ^(0,259)	-,290** ^(0,084)	0,507131

GD: Girişimci Davranış, GK: Gelecek Kaygısı, OY: Öz Yeterlik

Yapısal modelde yer alan değişkenlerin yapı geçerliliğinin sağlanması için birleşme ve ayırım geçerlilikleri belirlenirken; birleşme geçerliliği için AVE değerlerinin 0,50'den daha yüksek olması gerekirken, ayırım geçerliliği için değişkenler arasındaki korelasyonların kareleri her bir boyutta için AVE değerlerinden küçük olmalıdır (Fornell & Larcker, 1981). Bu kapsamda Tablo 2'de yer alan verilerden de anlaşılacağı üzere yapı geçerliliği için gerekli olan birleşme ile ayırım geçerliliği koşulları oluşturulmuştur.

C. DEĞİŞKENLERE AİT BETİMSSEL İSTATİSTİKLER VE KORELASYONLAR

Araştırmada değişkenler arasındaki ilişkinin gücünü ve yönünü belirlemek için Pearson Korelasyon analizi yapılmıştır. Araştırmadaki öz yeterlik, girişimci davranış ve gelecek kaygısı değişkenlerinin arasındaki ilişkilerin incelendiği korelasyon analizi tablosu, değişkenlerin ortalamaları, standart sapması ve güvenirlilik değerleri Tablo 3'te yer almaktadır. Ölçeğin güvenirlilik analizi sonucu Cronbach's Alpha katsayılarının 0,60'ın üzerinde değerler aldığı ve bu değerlere sahip ölçeklerin güvenilir olduğu görülmektedir (Cohen ve diğ., 2007: 506).

TABLO 3 | Betimsel İstatistikler ve Korelasyonlar

Değişkenler	Ort.	Std.	Cronba.			
			Alpha	1.	2.	3.
1.Öz Yeterlik	3,83	0,707	0,897	1		
2.Gelecek Kaygısı	2,75	0,722	0,892	-,562**	1	
3.Girişimci Davranış	3,25	0,395	0,604	,509**	-,290**	1

** P < 0.01, * P < 0.05

Tablo 3'teki değişkenler arası korelasyonlar incelendiğinde genellikle düşük ve orta düzeyde ilişkilerin olduğu görülmektedir. Öz yeterlik ve gelecek kaygısı değişkenleri arasında negatif yönlü ve orta düzeyli anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Öz yeterlik değişkeninin girişimci davranış değişkeni ile arasında ise pozitif yönlü ve orta düzeyli anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Gelecek kaygısı ve girişimci davranış değişkenleri arasında negatif yönlü ve zayıf düzeyli bir ilişkinin olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan öğrencilerin öz yeterliklerinin ortalaması 3,83, girişimcilik davranışlarının ortalaması 3,25 ve gelecek kaygılarının ortalaması 2,75 olmaktadır. Bulgular bir bütün olarak değerlendirildiğinde, öğrencilerin öz yeterliliklerinin ve girişimci davranışlarının gelecek kaygılarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

D. ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİNİN TESTİ

Araştırmanın hipotezleri değişkenler arasındaki toplam etkileri belirlemek amacı ile oluşturulmuştur. Bu çerçevede değişkenler arasındaki doğrudan etkiler path (yol) analiziyle incelenmiştir. Bu analiz sonucunda uyum iyiliği değerlerinin kabul edilen sınırlarda olduğu görülmüştür. Modeldeki uyum indekslerinde CMIN /df= 2,74, RMSEA= 0,072, NFI= 0,803, CFI= 0,806, GFI= 0,860, CMIN= 520,935 değerlerinin uygun aralıklarda olduğu tespit edilmiştir. Araştırmadaki hipotezlerin test sonuçları Tablo 4'te yer almaktadır.

TABLO 4 | Hipotezlerin Testi

Hipotezler	P	β	Sonuç
H1: OY → GK	***	-0,59	Desteklendi
H2: GD → GK	***	-0,42	Desteklendi
H3: OY → GD	***	0,33	Desteklendi

GD: Girişimci Davranış, GK: Gelecek Kaygısı, OY: Öz Yeterlik

Araştırmadaki hipotezler 0,01 anlamlılık düzeyinde test edilmiştir. Tablo 4'teki bulgulara göre üniversite öğrencilerinin öz yeterlilikleri, gelecek kaygılarını negatif ve anlamlı olarak ($\beta = -0,59$; $p < 0,01$) etkilemektedir. Bu sonuca bağlı olarak H1 hipotezi kabul edilmiştir. Gelecek kaygısındaki varyansın %59'unun öz yeterlik tarafından açıklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin sergiledikleri girişimci davranışların gelecek kaygısını negatif ve anlamlı ($\beta = -0,42$; $p < 0,01$) etkilediği görülmektedir ve H2 hipotezi kabul edilmiştir. Gelecek kaygısındaki varyansın %42'sini girişimci davranışlar ile açıklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin öz yeterlikleri, girişimci davranışlarını pozitif ve anlamlı ($\beta = 0,33$; $p < 0,01$) etkilediği görülmektedir ve böylece H3 de hipotezi kabul edilmiştir. Girişimci davranışlardaki varyansın %33'ünü öz yeterlik ile açıklandığı tespit edilmiştir.

Araştırmada üniversite öğrencilerinin öz yeterliklerinin gelecek kaygısı üzerindeki etkisinde girişimci davranışların aracılık edip etmediğini belirlemek için aracı değişken olarak girişimci davranış değişkeni modele dâhil edilmiştir. Aracılık etkisi, bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerindeki etkisinin üçüncü bir değişken ile gerçekleştiği durumda ortaya çıkmaktadır (Baron ve Kenny, 1986). Yapısal eşitlik modelindeki yol analizleri incelendiğinde, öz yeterlik değişkeninden gelecek kaygısına doğru giden yol ve girişimci davranışlardan gelecek kaygısına giden yol negatif ve anlamlıdır ($\beta = -0,59$, $p < 0,01$; $\beta = -0,42$, $p < 0,01$). Ancak ilk adımda öz yeterlikten gelecek kaygısına giden anlamlı yolun ($\beta = -0,59$, $p < 0,01$), girişimcilik davranışı değişkeninin analize dahil edilmesinin ardından etkisi azalmıştır ($\beta = -0,75$, $p < 0,01$). Bu etki anlamsızlaşmamış ve azalmış olduğundan dolayı öz yeterliğin gelecek kaygısı üzerindeki etkisinde girişimci davranışların "kısmi aracı" etkisinin olduğu görülmektedir.

Öz yeterlik ile gelecek kaygısı değişkenleri arasındaki ilişkide girişimci davranışların kısmi aracılığının anlamlılığı Sobel testi ile araştırılmıştır (Sobel, 1982). Sobel testi sonucunda, Z istatistiği $Z = 2,52959227$ olarak hesaplanmış ve kısmi aracılık etkisinin $p < 0,01$ düzeyinde anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre öz yeterlik değişkeni, girişimci davranış değişkeni aracılığıyla gelecek kaygısı değişkenini etkilemektedir. Bu sonuca göre araştırmadaki H4 hipotezi doğrulanmıştır.

SONUÇ

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin öz yeterlik algıları ile girişimci davranışlarının gelecek kaygıları üzerindeki etkilerini incelemektir. Öğrencilerin gelecek kaygılarını önlemeye ve azaltmaya yönelik yeni bir bakış açısı sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırmada öğrencilerin öz yeterlik algılarının ve girişimci davranış eğilimlerinin yüksek olduğu ve gelecek kaygısının ise düşük olduğu görülmüştür. Öğrencilerin öz yeterlikleri ve girişimci davranışları ise gelecek kaygısını azaltıcı yönde etki yapmaktadır. Girişimci davranışın bir özelliği olarak katılımcıların, kendilerine herkesin ulaşamayacağı zor hedefler belirlemekten kaçmadıkları ve bu amaçları gerçekleştirebileceklerine dair de kendilerini yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sebeple de gelecek kaygısını daha az yaşamaktadırlar. Özellikle Düzce Üniversitesinin girişimcilik misyonunun da etkisi ile öğrencilerin kendi girişimlerini kurmaya yönelmelerinin bu sonuçta etkisinin olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Üniversite içerisindeki pek çok girişimciliği özendirici etkinliğin düzenlenmesi, öğrencilerin kendi yeteneklerini keşfetme ve geliştirme fırsatlarının oluşturulması gelecek kaygısı ile mücadele etmede oldukça etkili sonuçlar vermektedir. Öğrencilerin değişime ve gelişime olanak sağlayan, yenilikçi, fırsatları değerlendirebilen, dinamik, risk alabilen ve vizyon sahibi davranışlar sergilemesiyle birlikte gelecek kaygıları azalmaktadır. Daha fazla

sorumluluk ve risk almaya, karşılaştıkları sorunları fırsata çevirmeye çalışmaktadırlar. Yemenici, Bozkurt ve Özkara(2020)' nin aynı evreni kapsayan çalışmasının sonucunda da işletme fakültesi öğrencilerinin girişimci davranışın bir boyutu olan başarı odaklılık eğiliminin yüksek olduğu ve aynı zamanda öz saygılarının da yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aynı çalışmada da öğrencilerin kariyer stresi ile başarı odaklı motivasyonları ve öz saygıları arasında da anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucu da ortaya çıkmıştır.

Araştırmada öğrencilerin öz yeterliklerinin girişimci davranışlar aracılığıyla gelecek kaygılarını etkilediği tespit edilmiştir. Dolayısıyla öz yeterliğin artmasıyla birlikte öğrenciler, girişimci davranışlarını artırarak, yeni fikirler üretmeye çalışmakta ve iş hayatına yönelik bakış açıları da olumlu olarak oluşmaktadır. Bu sebeple üniversite öğrencilerinin öz yeterliliklerinin gelişimi için yürütülecek çalışmalara ağırlık verilmesi, öğrencilerin kendi yeteneklerini tanıma fırsatını daha çok deneyimlemesine yönelik atölye çalışmalarının daha sıklıkla yapılması, teoriden uygulamaya dayalı eğitimlerin sayısının artırılması önemli katkılar sağlayacaktır. Gelecek kaygısının en az inmesi için sektörleri tanıyama ve deneyimlemeye yönelik etkinliklerin yapılmasını da olumlu etkileri olacaktır. Üniversite öğrencilerine yönelik literatürdeki araştırmalardan elde edilen bulgular da araştırmamızın sonuçlarını desteklemektedir. Nelson ve Knight (2010), öğrencilerin öz yeterliklerinin artmasıyla sınav kaygısının olumsuz sonuçlarından kaçınabileceklerini tespit etmiştir. Urgancı ve Gürkan (2019), akademik öz yeterlik ve kişisel kararsızlık arasında negatif yönlü bir ilişkinin olduğunu bularak, gelecek kaygısı duyma sıklığının azalması ile karar verme becerilerinin arttığı sonucuna ulaşmıştır. Bozkurt vd., (2020), öz yeterliğin öğrencilerin gelecekte karşılaştıkları zorluklarla ilgili olarak yaşayacakları umutsuzluğu ve kaygıyı azaltıcı yönde etkisinin olduğunu bulmuştur. Shaheen ve Al-Haddad (2018), girişimciler üzerindeki araştırmamızda öz yeterliğin girişimci davranışı pozitif yönde etkilediğini tespit etmiştir. Bozkurt ve Ercan (2017)' ye göre de öz yeterlilik ve iyimser bakış açısı başarılı sonuçlar elde ederek yüksek performans göstermeyi olumlu olarak etkilemektedir.

Araştırmanın gerçekleştirilmesine yönelik birtakım sınırlılıklar bulunmaktadır. Bu araştırmanın en önemli sınırlılığı sadece Düzce Üniversitesi İşletme Fakültesi lisans öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmesidir. Dolayısıyla bulguların genellemesi mümkün değildir. Farklı üniversitelerde benzer çalışmalar gerçekleştirilerek genellemeye gidilebilir. Araştırmanın tasarımı kesitsel verinin kullanılması da bir diğer sınırlılık olmaktadır. Verinin tek bir zaman diliminde toplanması değişkenler arasındaki nedensellik ilişkilerini sınırlamaktadır. Sonraki araştırmalarda boylamsal verilerin kullanılması ya da deneysel tasarım ile daha etkili sonuçların elde edilebilmesi önerilmektedir.

Sonuç olarak araştırma kapsamındaki bulguların, üniversite öğrencilerinin öz yeterlikleri ile girişimci davranışlarının gelecek kaygılarına olan etkisinin daha iyi anlaşılması için katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Öğrencilerin öz yeterliklerinin ve sergiledikleri girişimci davranışların desteklenmesi ile birlikte gelecek kaygılarının azaldığı tespit edilmiştir. Bu araştırma öğrencilerin öz yeterliklerinin geliştirilmesi ve girişimci davranışlarının desteklenmesinin önemini vurgulayarak, gelecek kaygılarını azaltmaya yönelik adımların atılması gerektiğini savunmaktadır. İleri de yapılacak araştırmalarda, öğrencilerin gelecek kaygılarını azaltmak için nelerin yapılmasının gerekli olduğu ve bunların nasıl bir etkisinin olduğunun incelenmesi ile bu sürecin çok daha iyi anlaşılmasına katkı sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- [1] Akkoç, İ., Çalışkan, A. & Turunç, Ö. (2019). Girişimci davranış: Bir ölçek uyarlama çalışması. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 14(1): 1-10.
- [2] Antoncic, B. & Hisrich, R.D. (2003). Clarifying the intrapreneurship concept. *Journal of Small Business and Enterprise Development*, 10(1): 7-24.
- [3] Bandura, A. (1982). Self-efficacy, mechanism human agency. *American Psychologist*, 37(2): 122-147.
- [4] Bandura, A. (1995). *Self-Efficacy in Changing Societies*, Cambridge: Cambridge University.
- [5] Bandura, A., Caprara, G. V., Barbaranelli, C., Pastorelli, C. & Regalia, C. (2001). Socio-cognitive self-regulatory mechanisms governing transgressive behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*, 80, 125-135.

- [6] Baron, R. M. & Kenny, D. A. (1986). The moderator-mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51(6), 1173-1182.
- [7] Barrows, J., Dunn, S. & Lloyd, C.A. (2013). Anxiety, self-efficacy, and college exam grades. *Universal Journal of Educational Research*, 1(3): 204-208, Doi: 10.13189/ujer.2013.010310.
- [8] Bostock, L. & Boon, H. (2012). Pre-service teachers' literacy self-efficacy and literacy competence. *Australian and International Journal of Rural Education*, 22(1):19-37.
- [9] Bozkur, B., Kıran, B., & Cengiz, Ö. (2020). Üniversite öğrencilerinin umutsuzluk, belirsizliğe tahammülsüzlük, gelecekte iş bulmaya yönelik algı ve öz yeterliklerinin incelenmesi. *1. Kastamonu Education Journal*, 28(6): 2401-2409. Doi: 10.24106/kefdergi.702233.
- [10] Bozkurt, Ö. , Ercan, A. & Yurt, İ. (2018). Bireysel değerler ile girişimcilik eğilimi arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi: düzce üniversitesi örneği. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 13 (1), 43-55
- [11] Bozkurt, Ö. (2009). *Yenilikçi bir faaliyet olarak iç girişimciliğin çalışanların iş tatmini üzerindeki etkisi: Sakarya ili imalat sanayi üzerine bir alan araştırması*. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Sakarya
- [12] Bozkurt, Ö. & Ercan, A. (2017). Akademik iyimserlik ile performans arasındaki ilişkinin akademisyenler açısından değerlendirilmesi. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, ICMEB17 Özel Sayısı, 251-263
- [13] Bozkurt, Ö. , Meriç, S. & Bozkurt, İ. (2017). Kişilik özelliklerinin yenilikçilik eğilimi üzerine etkisini belirlemeye yönelik kamuda çalışan yöneticiler üzerinde bir araştırma. *Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 58-70
- [14] Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2007). *Research Methods in Education*, (6), New York: Routledge / Taylor and Francis Group.
- [15] Fornell, C. & Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research*, 18(1): 39-50.
- [16] Güler, B. (2006). İşsizlik ve yarattığı psiko-sosyal sorunların öğrenilmiş çaresizlik bağlamında incelenmesi. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 55(1): 373-394.
- [17] Güllüce, A.Ç., Bozkurt, Ö. ve Meriç, S. (2017). Örgütsel Adalet Algısının İç Girişimci Davranışlar İle İlişkisi: Otel Yöneticilerine Yönelik Bir Araştırma. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 12(2), 39-50
- [18] Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2014). *Multivariate Data Analysis*, (7). Harlow: Pearson New International Edition.
- [19] Jerusalem, M. & R. Schwarzer (1992). Self-efficacy as resource theory in stress appraisal process, R. Schwarzer (Ed.) *Self-Efficacy: Thought Control of Action*, 195-213. Hemisphere: Washington DC,
- [20] Kula, K. Ş. & Saraç, T. (2016). Üniversite öğrencilerinin gelecek kaygısı. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(33): 227-242.
- [21] Lee, S. & Peterson, S. (2000). Culture, entrepreneurial orientation and global competitiveness. *Journal of World Business*, 35(4): 401-416.
- [22] Lumpkin, G.T. & Dess, G.G. (1996). Clarifying entrepreneurial orientation construct and linking it to performance. *Academy of Management Review*, 21(1): 135-172.
- [23] Morris, M.H. & Kuratko, D.F. (2002). *Corporate Entrepreneurship: Entrepreneurial Development Within Organizations*. Orlando, Florida: Harcourt College Publishers.
- [24] Mulkey, J. R. & O'Neil, H. F., Jr. (1999). The effects of test item format on self-efficacy and worry during high-stakes computer-based certification examination. *Computers in Human Behavior*, 15(3-4), 495-506.
- [25] Nelson, D.W. & Knight, A.E. (2010). The power of positive recollections: reducing test anxiety and enhancing college student efficacy and performance. *Journal of Applied Social Psychology*, 40(3), 732-745.
- [26] Öner, N. & Le Compte A. (1985). *Durumluk-Süreklilik Kaygı Envanteri El Kitabı*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi.
- [27] Pearce, J.A., Kramer, T.R. & Robbins, K.D. (1997). Effects of managers' entrepreneurial behaviour on subordinates. *Journal of Business Venturing* 12: 147-160.
- [28] Porter, L. W., Bigley, G. A., & Steers, R. M. (2003). *Motivation and Work Behavior*. McGraw-Hill/Irwin.
- [29] Rabei, S., Ramadan, S. & Abdallah, N. (2020). Self-efficacy and future anxiety among students of nursing and education colleges of helwan university. *Middle East Current Psychiatry*, 27:39, <https://doi.org/10.1186/s43045-020-00049-6>.
- [30] Samuel, C.C. (2000). *Modern Management: Diversity, Quality, Ethics & the Global Environment*, Prentice Hall.
- [31] Schumpeter, J.A. (1928). *The Entrepreneur*. M.C. Becker, T. Knudsen, & R. Swedberg (Eds.): 227-260, Stanford University Press.
- [32] Sekaran, U. & Bougie, R. (2016). *Research Methods for Business A Skill-Building Approach*, (7). Chichester: Wiley.
- [33] Shaheen, N. & Al-Haddad, S. (2018). Entrepreneurial self-efficacy and entrepreneurial behavior. *International Journal of Development and Sustainability*, 7 (10): 2385-2402.
- [34] Sobel, M. E. (1982). Asymptotic confidence intervals for indirect effects in structural equation models. *Sociological Methodology*, 13, 290-312. Doi:10.2307/270723.
- [35] Tayfur, O. (2006). Antecedents of Feedback Seeking Behavior. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). ODTÜ/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- [36] Urgancı, S. & Gürkan, U. (2019). Gençlerde karar verme becerileri ile akademik öz-yeterlik arasındaki ilişkinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, 6(6):242-262.
- [37] Yeşilay, A., Schwarzer, R. & Jerusalem, M. (1996). Turkish adaptation of the general perceived self-efficacy scale: genelleştirilmiş özyeti beklentisi, <http://userpage.fu-berlin.de/~health/turk.htm>. E.T.: 05.01.2022.
- [38] Yıldırım, S. (2012). Teacher support, motivation, learning strategy use, and achievement: a multilevel mediation model. *The Journal of Experimental Education*, 80(2), 150-172.
- [39] Zampetakis, L.A. & Moustakis, V.S. (2007). Entrepreneurial behaviour in the greek public sector. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour and Research*, 13(1):19-38.
- [40] Zampetakis, L.A. Beldekos, P. & Moustakis V.S. (2009). Day-To-Day entrepreneurship within organisations: the role of trait emotional intelligence and perceived organisational support. *European Management Journal*, 27:165-175.